

Derleyen
HİLMİ TEZGÖR
“Korkuyu Beklerken” Gelenler

İletişim Yayınları 1663 • Edebiyat Eleştirisi 20

ISBN-13: 978-975-05-0957-5

© 2011 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2011, İstanbul

EDITÖR Belce Ünüvar - Müge Karahan

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Dalya Behar

BASKI ve CILT Sena Ofset

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

Derleyen
HILMI TEZGÖR

“Korkuyu Beklerken” Gelenler

Oğuz Atay Öyküleri
Üzerine Yazılar

İÇİNDEKİLER

Derleyenin Notu

HİLMİ TEZGÖR 7

Yabancılaşma, Aydın Eleştirisi ve İroni: Oğuz Atay Öyküleri

NECİP TOSUN 9

Oğuz Atay Öyküsünde Birey: Notlar, Sorular

SELAHATTİN ÖZPALABIYIKLAR 25

Oğuz Atay'ın Öykülerinde 'Susku' İzleği

DOĞAN YAŞAT 33

Modern Bir Mesih: "Beyaz Mantolu Adam"

HÜLYA YAĞCIOĞLU 47

"Beyaz Mantolu Adam"da Beden Temsilinin Sorgulanması

ÖZLEM EKİN TEKER 59

Bir Film, Bir Hikâye: "Beyaz Mantolu Adam"

SİBEL ERCAN 69

"Unutulan" Üzerine

B. NİHAN EREN 83

Uzak, Karanlık ve ‘Tozlu’ Bir Kelime Seçti: “Unutulan”	
ASLAN ERDEM	93
Korkuyu Beklerken Düşmek, Düşerken Hayatı Düşlemek	
IŞIL BAYRAKTAR	103
Oğuz Atay’da “Korkuyu Beklerken” Gelenler	
DEVİRİM DİRLİKİYAPAN	125
“Korkuyu Beklerken”: Bir Varoluş Krizi	
AHMET ERGENÇ	141
Roman Karakter(ler)i Üzerinden, Toplumsalın Eleştirisinde –Karakteri– Kurucu İmge Olarak Korku, Yalnızlık ve Yabancılaşma	
ERKAN KARABAY	155
“Bir Mektup”, İki Parti, Üç Kayıp	
BERNA GÜLER	173
Türkçenin (Parantez İçindeki) Delisi	
BURCU ŞAHİN	187
Oğuz Atay’ın “Tahta At” Öyküsü ve Erkeklikler	
EMRE ERBATUR	197
Oğuz Atay’ın “Babama Mektup”una Psikanalitik Bir Yaklaşım	
HİLMİ TEZGÖR	227
Göstergelerin İçini Oyan Bir Öykü	
FATMA ERKMAN	245
Anlaşılmamak Kâbus, Anlaşılmaksa Bir Düş	
MELİKE SABA AKIM	259

Derleyenin Notu

HİLMİ TEZGÖR

Oğuz Atay, okuruna geç kavuşmuş, geç sevilmiş, geç anlaşılmiş bir yazar. Yazdıklarından, tüm bu yoksunlukların ona üzüntü verdiği anlaşılıyor. Bu bakımdan şanssız. Bugün okunuyor, seviliyor ve hatta 'satıyor' olsa da, kuşkusuz, tüm bunları yaşarken görebilmeyi isterdi.

Tek öykü kitabı olan *Korkuyu Beklerken*'in 1975'te yayımlanışının üzerinden 35 yıldan fazla zaman geçti ve bugün Oğuz Atay'ı "işte benim yazarım" diye sevenlerin sayısı çok fazla. Onunla okurları arasında diğer yazarlardan farklı bir bağ var sanki ve her okur bu bağın 'kendine özel' olduğunu düşünüyor. Onu paylaşmak güzel, çünkü nasılsa herkesin kurduğu bağ diğerlerinden daha özel; herkes onu diğerlerinden daha iyi anlıyor, sahipleniyor ve daha çok seviyor. Görünen o ki Atay'ın seslendiği, aradığı, orada olacağını umduğu okur, beklediğinden geç ortaya çıktı. Bugün, onun eserleri üzerine yazılıp çizilenler, konuşulup tartışılanlar hiç de az değil çünkü.

Bu derleme kitap da işte bu toplama bir katkı yapma niyetinde. 1987'de İletişim Yayınları toplu eserlerini basmaya başlamasıyla Oğuz Atay daha çok okunabildi ve dolayısıyla yorumlandı, konuşuldu, tartışıldı. 2000'li yıllarda Yıldız Ecevit'in

“Ben Buradayım...” isimli biyografisiyle Handan İnci’nin hazırladığı *Oğuz Atay’a Armağan*, bu sürecin tepe noktalarını oluşturdu. Zaten biliniyor olsa da, İnci’nin kitabının sonundaki kaynakça incelendiğinde, Atay’ın romancılığının üzerinde daha çok durulduğu, öykücülüğü üzerine ise daha az yazıldığı görülebiliyordu. Kafamda Atay’ın öyküleri hakkında yazılmış ama kitaplaşmamış yazıları bir kitapta toplama düşüncesi oluşmuşken, arkadaşım Engin Kılıç ile konuştuktan sonra bunu bir sempozyumla zenginleştirmeyi istedim. Sempozyumdan altı ay önce bildiri çağrısını yaptım, olabildiğince çok kişiye ulaşmaya çalıştım ve Atay’ın öyküleri üzerine makaleler topladım. Sempozyum, öğretim üyesi olduğum Yeditepe Üniversitesi’nde 5 Ekim 2010 tarihinde gerçekleşti. *Oğuz Atay’ın Sekiz Öyküsü İçin Sempozyum* isimli bu buluşmada sunulan bildirilerden oluşan bir seçkiye, daha önce dergilerde okuduğum ama kitaplaşmadığını bildiğim birkaç makaleyi de ekledim ve bu derlemeyi İletişim Yayınları’na teslim ettim.

Kitapta, sempozyum bildirileri haricinde altı yazı daha var. Bunlardan Melike Saba Akım ve Burcu Şahin’ininki, sempozyum bildirileri gibi ilk defa burada basılı olarak gün ışığına çıkıyor. Fatma Erkman-Akerson’unki ise daha önce *Dip-not* dergisinin 2. (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2004), Necip Tosun’unki *Kitap-lık*’ın 129. (Yapı Kredi Yayınları, 2009), Selahattin Özpallabıyıklar’ınki *Adam Öykü*’nün 55. (Adam Yayınları, 2004), Devrim Dirlikyapan ve benim yazım ise *Pasaj Edebiyat*’ın 4.-5. sayısında (2007) yayımlanmıştı.

1987’deki İstanbul TÜYAP Kitap Fuarı’nda *Korkuyu Bekleyen*’i (ve yanında birkaç Kafka ve Çehov) satın alarak gerçek anlamda edebiyat okuma serüvenine başlayan benim için Oğuz Atay’ın öykülerinin sembolik anlamda da özel bir yeri olduğunu söylemeliyim. Elinizdeki kitap onun dünyasına biraz daha ışık tutabilecek, ‘özel bağların’ sayısını artıracak ve edebiyata tutkulu okurlar kazandıracaksa mutlu olacağım.

İstanbul, 30 Aralık 2010